

Stugan BERGHEM

Läge: Cirka 500 m sydväst Glostorp.

Stugan Berghem har troligtvis byggts av träskomakaren Petter, vilken allmänt lär ha kallats för Träskopelle. Petter och hans hustru är de enda som är skrivna på denna stuga, vilken revs omkring år 1885.

1855-	Träskomakaren Petter Johansson	1798 Säby
	H Karin Johansdotter	1794 Säby

GRANSBO

Man vet att Gransbo har donerats till Vreta Kloster. Vid Gustaf Vasas kyrkoreformation indrogs gården med underlydande till kronan och stod under några år under kung Karl IX:s egen förvaltning. År 1611 kom Gransbo i Herman Vrangels ägo. Gransbos ståtliga corps de logi uppfördes av häradshövding Bråkenhielm och hade från början endast en våning. Kapten Bennich skall sedan ha byggt den andra våningen. På en höjd, kallad Lustig Kulle, strax norr om gården, har man en betagande utsikt över Sommens norra fjärdar. St Brandebo, Rubban, Måltorpet och Rya har alla varit fristående gårdar. Rubban och Måltorpet inköptes till Gransbo år 1938.

Guldkusten kallas ett område utmed Sommen och kan möjligen fått sitt namn efter en händelse som inträffat i orten. Det berättas att ett rån ägt rum i Tranås mot en penninginrättning och att tjuven kom över en summa pengar. Dessa grävde han ned i sanden. Då och då gick han med en lykta om natten och hämtade litet pengar ur sanden. Hans besök väckte misstankar att allt inte stod rätt till. Han överraskades en gång av ordningsmakten och ställdes senare inför rätta.

Cirka 200 m norr om Lustig Kulle ligger en plats som kallas Galgbacken, kanske har det funnits en galge där förr.

Backstugan HELGELUND

Läge: 750 m öster Rya.

Bebott mellan 1858-1913, revs omkring 1920. Dagsverke för de som bodde här skulle göras i Gransbo.

Gransbo herrgård

Gransbo med påbyggd våning

Gransbo Arrendatorsboställe

Kvarvarande hus på torpet Marken

Torpet MARKEN

Läge: 1100 m öster Gransbo.

-1791-1835	Torparen	Jöns Eriksson	1760 Säby
		H Lena Hansdotter	1761 Säby
1837-1839	Torparen	Gustaf Månsson	1775 Säby
		H Eva Jonsdotter	1775 Säby
1839-	Torparen	Johannes Håkansson	1809 Säby
		H Fredrika Gustafsdotter	1811 Säby
-1864	F.soldaten	Gustaf Ström	1833 Säby
1858-		H Karolina Augusta Johansd.	1833 Lommaryd
1859-		Frans Vilhelm Fång	1836 Säby
1864-1869		John Vilhelm Eriksson	1836 Säby
		H Anna Sofia Svensdotter	1836 Frinnaryd
		Gustaf Andersson Stybb	1843 Säby
		H Karolina Karlsdotter	1835 Marbäck
-1888		Anders Petter Andersson	1837 Säby
		H Eva Charlotta Johansd.	1841 Säby
	Änkan	Sofia Samuelsdotter	1836 Frinnaryd
		Brukas till gården	
		1890-1896	

Anders Edvin Johansson	1867 Säby
Emili Matilda Axelsson	1874 Säby

Sista brukare var Karl Oskar Karlsson år 1939.

Backstugan JANSBERG

Läge: Vägkorset mot Mada, 100 m nordost.

Jansberg kallas även Huttave, troligen för att man "huttad vid" (byggt till) en bit av huset då och då. Bebott till omkring 1880.

1825-1854	Gustaf Ulriksson	1775 Säby
	H Eva Jonsdotter	1775 Säby
	Johan Johannesson	1838 Säby
	H Kristina Petersdotter	1833 Säby

Torpet JANSBERG

Läge: 250 m nordost vägkorset mot Mada.

Torpet kallades Johansberg 1759. I 1850-års husförhörslängd står antecknat att T. Jansberg eller Mossen är Jakobsberg. Sista brukare var Karl Johan Yngve Karlsson år 1946.

1759	Jakob och Maria	
1771	Jonas Månsson	1734 Säby
	H Kerstin Håkansdotter	1737 Säby
-1789-	Lena Persdotter	1729 Österängen Säby
1814-	Petter Jönsson	1773 Säby
	H Stina Börjesdotter	1781
-1831	Johannes Jonsson	1782 Säby
	H Maja Nilsdotter	1786 Frinnaryd
1832-1866	Karl Karlsson Sundgren	1802 Säby
	H Gustafa Svensdotter	1799 Ekeby
-1867-	Jakob Håkansson	1809 Säby
	H Fredrika Gustafsdotter	1811
	Gustaf Adolf Björk	1827
	H Inga Karin Johansdotter	1823
	Frans Gustaf Johansson	1852 Säby
	H Klara Matilda Andersdott	Torpa

Backstugan JAKOBSBERG

Ingen vet var denna stuga fanns. Den var bebodd mellan 1814-1866. Det kan vara torpet Jansberg, som av någon anledning blev nedklassat till backstuga och bytte namn under en period mellan 1800-1860.

1814-	Petter Jönsson	1773 Säby
	H Stina Börjesdotter	1781
-1831	Johannes Jonsson	1782 Säby
	H Maja Nilsdotter	1786 Frinnaryd
1832-1866	Karl Karlsson Sundgren	1802 Säby
	H Gustafa Svensdotter	1799 Ekeby

Backstugan SJÖVIK

Läge: 750 m nordost Marken.

Bebott mellan 1858-1891. Rivet omkring 1905.

1858-	Klas Henrik Lindgren	1824 Säby
	H Anna Lotta Karlsdotter	1826 Torpa
	Sven Petter Magnisson	1829 Hult
	H Hedda Lundgren	1830
	Anders Gustaf Johansson	1831 V Ryd
	H Anna Kristina Karlsdotter	1855 Säby
-1882	Karl Johan Karlsson	1846 Lenhovda
	H Hedda Sofia Petersdotter	1837
1884-1891	Änkan Charlotta Nilsson	1850 Torpa
	född Alexandersdotter	

Backstugan KARLSBERG

Läge: 1000 m sydost Gransbo.

Karlsberg är uppbyggt av häradssnickaren Thornberg, som även byggt backstugan Forsalund på Tokarps ägor. Karlsberg kallades i dagligt tal även för Snickarehem och åkern för Snickarelyckan. Bebott 1835-1869. Rivet under 1870-talet.

1835-1840	Härads-snickaren	Johan Reinhold Thornberg	1786 Fryksände Värmland
		H Katarina Göransdotter	1787 Torpa
1842	Garv.gesäll	Johan Micklander	1790 Säby
1844-1851		Karl Fredrik Grek	1823 Sund
		H Maria Lovisa Andersdotter	1818 Marbäck
1844-1862		Karl Pettersson	1796 Säby
-1869		H Katarina Gustava Persd.	1816 Lommaryd

MÅLTORPET

Läge: 1000 m nordnordost Rubban.

Fristående gård till 1938 då den lades ihop med Gransbo. Vid Måltorpet fanns förr en stor gran under vilken man ställde in sina redskap. Sista brukare var Birger Lager. Rivet omkring 1950.

1759		Per och Karin	
-1771	Ogifte bonden	Per Jonsson	1731
1771		Håkan Nilsson	1741 Torpa
1789-1801		Sven Svensson	1740 Torpa
-1820		H Katarina Larsdotter	1758 Säby
1798-1800		Nils Andersson	1768 Torpa
		H Anna Andersdotter	1772 Torpa
1801-1844		Anders Paulisson	1772 Torpa
		H Catarina Karlsdotter	1819 Säby
	Volontären	Alexander Teodor Grahm	1804 Säby
1844-1878	Prästdottern	Juliana Sävelin	1798 V Ryd
	Arrendatorn	Jonas Larsson	1800 V Ryd
1846-		H Sara Maria Petersdotter	1829 Säby
1854-1857		Frans Johan Johansson	1828 Säby
		H Eva Jakobsdotter	1830 Säby
1857-	Sergeanten	Klas Johansson	1835 Säby
	Fru	Charlotta Maximallon	
		Hultenheim	

Backstugan ROSENlund

Läge: 150 m nordväst Tranudden.

En backstuga med vackert läge vid Sommen. Den uppodlade kålgården har säkert varit mycket arbetskrävande, därom vittnar den väl lagda stenmuren. Syrener och gammalt äppelträd finns kvar. Bebott 1848-1887. Rivet omkring 1893.

1848-1882	Skräddaren	Adolf Rosberg	1823 Säby
	1:a H	Carin Andersdotter	1818 Torpa
	2:a H	Helga Samuelsdotter	1831 Säby
-1887	Dottern	Emma Augusta Rosberg	1860 Säby

Rubban

Backstugan KARLSLUND

Läge: Ligger 50 m väster Rosenlund.

Även här ligger en vällagd stenmur runt källgården. Kårsbärsträd finns kvar. Bebyggd till 1859, revs omkring 1860.

-1855-	Johan August Strandberg	1829 Adelöv
	H Maja Stina Andersdotter	1826 Linderås
1858-	Gustaf Ulriksson	1775 Säby
-1859	Gustav Reinhold Johansson	1818 Säby

RUBBAN

Rubban är ett gammalt frälsehemman. Något som inte kunnat styrkas, är att Rubban varit ryttmästarboställe. Huset, en 300-årig ryggåsstuga, är i detalj byggt efter år 1686 uppgjorda förslag till kaptensboställen. Rubban benämnes i gamla handlingar som knapegård. Skrällshåls vattenfall bildas av Häradsbäcken mellan Småland och Östergötland. Vattnet störtar här ner i en djup ravin. På våren är detta ett vattenfall av imponerande storlek. Rubban inköptes till Gransbo år 1938. På 1940-talet lades lantbruket ner. Sista brukare var Axel Johansson.

1759	Madame Kling	
1771-1774	Jöns Andersson	1729
	H Katarina Johansdotter	1724
1789-1790	Lars Persson	1734
	H Kerstin Hansdotter	1729 Torpa
-1803-1829	Vilhelm Dalström	1748 Motala
	H Anna Kullander	1749 Motala
1801-	Sven Eriksson	1759 Torpa
1801-	H Kerstin Eriksdotter	1763 Asby
1809-	Sven Jonsson	1757 Säby
	H Maja Börjesdotter	1776 Säby
1820-	Anders Johansson	1778 Säby
	H Stina Svensdotter	1781 Linderås
1823-	Undantagsman Peter Zakris Blom	1796 Nässjö
	H Lovisa Ulrika Dahlström	1781 Linderås
1827-1830	Olof Nilsson	1781 Torpa
	H Katarina Johansdotter	1792 Bälaryd
1833-	Johannes Jonsson	1800 Säby
	H Eva Andersdotter	1801 Säby
1845-1852	Arrendatorn Gustaf Jonsson	1806 Säby
	H Fredrika Reinholdsdotter	1807 Säby
1854-1860	Jonas Larsson	1798 V Ryd
	H Sara Maria Pettersdotter	1800 V Ryd

1862-1866	Karl August Andersson	1838 Säby
	H Johanna Svensdotter	1835 Gränna
1865-	Anders Peter Johansson	1831 Torpa
	H Maria Sofia Jakobsdotter	1844 Säby

Torpet ÅASTAD eller GÅSTAD

Läge: Cirka 550 m nordväst Rubban.

Torpet Gåstad hittar vi en enda gång och då i en mantalslängd från 1765. Namnet Gåstad blev troligen genom slarvigt uttal Åstad och senare Asasta, ett namn som de äldre ortsborna har minne av och kan anvisa dess plats. På den anvisade platsen finner man en igenväxande åkerteg, omgiven av stenmurar. I den norra delen av tegen finns vissa tecken som tyder på att här har legat en stuga. Ett femtiotal meter i nordost finns en fördjupning, vilken troligen har varit en varggrop. Norr om Gåstad finns ytterligare en röjd teg med omgivande stenmur samt en vattenkälla. Var det kanske här det Snickarehem låg som är antecknad raserat 1765.

-1765-	Skomakaren	Gustav Karlsson	1743 Björka Säby
	Fadern	Karl Jönsson	1688 Askeryd
	Modern	Kersti Phersdotter	1709 Marbäck
	Skomakaren	Måns Jonsson	Säby
		H Kerstin Olofsdotter	Frinnaryd

RYA

-1803	Jöns Jönsson	1756 Säby
	H Catarina Jönsdotter	1745 Säby
-1825	Gustaf Ulriksson	1775 Säby
	H Eva Jonsdotter	1775 Säby
1825-1857	Reinhold Gustavsson	1801 Säby
	H Anna Persdotter	1793 Säby
1857-	Karl Johansson	1829 Säby
	H Lovisa Jakobsdotter	1828 Säby
-1866-	Karl Frans Johansson	1829 Säby
	H Eva Lovisa Jakobsdotter	1828 Säby

ST BRANDEBO

Även St. Brandebo har varit självständig gård. Sista brukare var Karl Hjalmar Johansson år 1949. I 1815-års husförhörslängd står antecknat, till hus, vilket kan betyda att en del av nedanstående boende kan ha bott på underlydande torpet Jansberg.

1759	Sven och Stina	
-1770-	Karl Karlsson	1735 Askeryd
	H Lena Andersdotter	1731 Askeryd
-1789-	Jöns Pålsson	1743 Säby
	H Stina Nilsdotter	1746 Säby
1794-1800	Jonas Larsson	1746 Säby
	H Maja Nilsdotter	1748 Säby
1803-	Hans Eriksson	1773 Askeryd
	H Catrina Andersdotter	1778
-1816-	Måns Lindberg	1748 Säby
1826-1827	Carsten Jönsson	1757 Säby
	H Elsa Andersdotter	1762 Säby
1828-1831	Peter Nilsson	1782 Asby
	H Maja Jonsdotter	1777 Säby
1836-1853	Maja Nilsdotter	1786 Frinnaryd
-1865	Reinhold Gustavsson	1801 Säby
	H Anna Persdotter	1793 Säby
	Gustaf Adolf Gustafsson	1836 Säby
	H Matilda Karolina Johansd.	1831 Säby
	Frans Johan Johansson	1829 Säby
	August Emil Karlsson	1871 Säby
	H Ester Kristina Fransson	1871 Säby
	Johan Albin Andersson	1871 Säby
	H Ida Sofia Gustafsdotter	1867 Säby

Torpet L:A BRANDEBO

År 1860 kallas detta torp för Sofielund. 100 m väster Lilla Brandebo finns en varggrop. Sista brukare var Hans Olof Yngve Karlsson år 1945.

1831-1857	Anders Danielsson	1781 Säby
	H Maja Jonsdotter	1789 Torpa
1856-1861	Johannes Johnsson	1821 Linderås
	H Hedda Johansdotter	1825 Torpa
1861-	Anders Peter Andersson	1837 Säby
	H Eva Charlotta Johansdott.	1841 Säby
-1885	Gustaf Adolf Grek	1846 Säby
	H Augusta Maria Petersd.	1847 Marbäck

Enkan	Maria Lovisa Grek	1818 Marbäck
	Axel Alfred Johansson	1868 Säby
	H Elin Lovisa Fogelström	1874 Söderköping

Backstugan ELLHEMMET

Läge: 1100 m nordnordväst Rubban.

Står även skrivet som Elghemmet. Bebott till 1882.

	Karl Karlsson Sundgren	1802 Säby
	H Gust. Svensdotter	1799 Ekeby
Enkan	Anna Britta Jonsdotter	1816
	Klas Ludvig Svärd	1838 Säby
	H Kristina Karlsdotter	1845 Säby
-1882	August Gerion Lundberg	1853 Säby
	H Eva Charlotta Johansd.	1845 Säby

Backstugan HAGALUND

Läge: 400 m sydost Rya.

Bebott mellan 1840-1882. Revs omkring 1885.

1840-1850	Carl Pehrsson	1796 Säby
	H Katarina Gust. Persdotter	1816 Lommaryd
-1862	Bengt Fredrik Engberg	1815 Säby
1853-	Anna Sofia Blom	1822 Nässjö
-1882 Enkan	Ulla Jonsdotter	1804 Frinnaryd

Torpet Moskog

Torpet MOSKOG

Benämnes 1759 som Jakobsberg och senare även Musko.

1759	Johan och Maja	
-1770-	Jon Kristoffersson	1711 Säby
	H Maja Bengtsdotter	1701 Säby
-1791	Johannes Jonsson	1754 Fetås, Säby
	H Ingrid Jonsdotter	1748 Säby
	Jöns Pålsson	1743 Säby
	H Stina Nilsdotter	1748 Säby
1803-	Gustaf Ulriksson	1775 Säby
	H Eva Jonsdotter	1775 Säby
-1831	Johannes Jonsson	1782 Säby
	H Maja Nilsdotter	1786 Frinnaryd
1832-1870	Karl Karlson Sundgren	1802 Säby
	H Gustava Svensdotter	1799 Ekeby
1881-	Axel Johansson	1838 Säby
	H Ester Kristina Petersd.	1841 Säby
-1902	Anders Gustaf Pettersson	1865 Sund
	H Anna Sofia Samuelsdotter	1865 Sund

Siste brukaren var Robert Helmer Johansson 1948.